

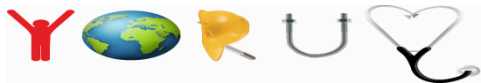
AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

ÇALIŞMA HAYATINDA ETİK

Dr. Neşe Öztürk

iÇERİK

- Tanımlar
- “İş Sağlığı Profesyonelleri İçin Uluslararası Etik Kurallar Rehberi” ve uygulamaları
- Çalışanların sağlığına ilişkin bilgilerin ve kayıtların tutulmasında sır saklama yükümlülüğü
- Çalışma hayatında etik sorunların çözümü
- Özerklik, gizlilik ve mesleki bağımsızlık kavramları

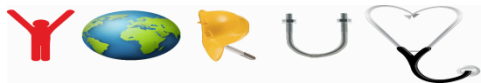

İşin doğrusu ne yalnızca yasa ve ceza, ne de yalnızca ahlak ve erdem toplumu tek başına yönetmeye yeterli değildir.

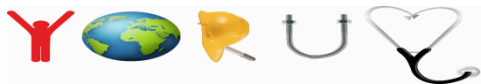
Hem yasa ve ceza; hem de ahlak ve erdem olmalı ve bunlar dengeli olarak yürütülmelidir.

Konfüçyüs

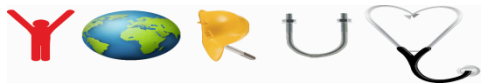
Tanımlar

- **Ahlak:** Toplumun tümü için geçerli en üst düzeyde davranış standartları
- **Etik:** İnsanlar arasındaki ilişkilerin temelinde yer alan değerleri, ahlaki bakımdan iyi ya da kötü; doğru ya da yanlış olanın niteliğini ve temellerini araştıran felsefe dalı
- Yunanca ethos (töre, gelenek, alışkanlık) sözcüğünden türemiş

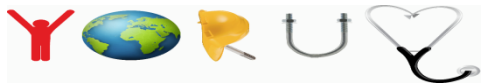
Etik davranış kuralları;

- Davranışın bilimi
- Toplumdaki belirli bir mesleğin, işin, kurumun veya grubun davranış standartlarını ifade eder

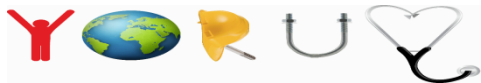
Evrensel Etik İlkeleri

- Yarar sağlama,
- Zarar vermeme,
- Otonomi,
- Adalet,
- Sadakat,
- Dürüstlük,
- Güvenilirlik.

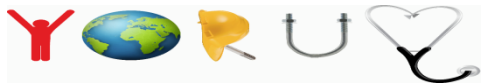
Tanımlar

- **Etik**, kurallara dayalı insan davranışlarını, ahlak ve normlara uymanın içsel yükümlülüğünü bilimsel olarak inceleyen ve sistematik ahlak değerlerine hizmet eden bir felsefe dalıdır.
- **İş etiği**;
İnsanların yönetimi,
Adalet
Dürüstlük ve
Eşitlik
konuları ile yakından ilişkili bir kavramdır .

Tanımlar

- **Ahlak**, belli bir dönemde belli insan toplulukları tarafından benimsenmiş olan ve toplum içinde insanların davranışlarını ve birbirleriyle ilişkilerini düzenlemek amacıyla başvurulan, **töresel davranış kurallarının ve ilkelerinin** bütünüdür.
- Genel anlamda **iş ahlakı**: Genel ahlak kurallarının iş yaşamında uygulanması şeklinde tanımlamak mümkündür.

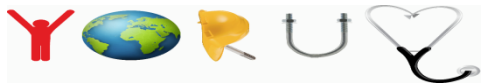

ETİK AÇIDAN

İş sağlığı çalışanlarının görevleri
ve yükümlülükleri

İSG Uygulamalarında Amaçlar

- Güvenli ve sağlıklı bir iş ortamı oluşturmak
- İşçilerin iş kapasitelerini ve işe erişimlerini korumak
- Geçerli yöntemler kullanılmalı,
- Etkin önlemler önermeli
- Uygulamalar sürekli olmalı
- Çalışan doğrudan ilişkide olabilmeli

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.1. Yeterlilik, Doğruluk ve Tarafsızlık

- Temel amaç işçilerin sağlığı ve güvenliği
- Yargılarını bilimsel bilgiye ve teknik yeterliğe dayandırmalı ve gerektiğinde uzman görüşüne başvurmalı
- Doğruluk ve tarafsızlıklarına olan güveni tehlikeye atabilecek yargılardan, öneri ve etkinliklerden kaçınmalı

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.2. Profesyonel Bağımsızlık

- Tam bir profesyonel bağımsızlık aramalı, bunu sürdürmeli ve gizlilik kurallarına dikkat etmeli
- Yargılarının ve beyanlarının bir çıkar çatışmasından etkilenmesine izin vermemeli

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.3. Eşitlik, Ayrım Gözetmeme ve İletişim

- İSG hizmeti verdikleri insanlarla **güven, gizlilik ve eşitliğe** dayanan bir ilişki kurmalı
- Nedene bakılmaksızın ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin, tüm işçiler eşit olarak değerlendirilmeli
- Üst düzey yönetim personeliyle ve işçilerin temsilcileriyle açık iletişim kanalları kurmalı ve bunu sürdürmeli

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.4. İş Sözleşmelerinde Etik Hüküm

- Sözleşmelerine etik hüküm konulmasını istemeli
- Bu etik hüküm, özellikle profesyonel standartları, yönerge ve etik kuralları içermeli
- İşlevlerini beklenen profesyonel standartlara ve etik ilkelere göre yürütmelerine izin vermeyen İSG uygulaması koşullarını kabul etmemeli

İSGB çalışmalarında etik faktörler

- İş sözleşmeleri, anlaşmazlık yönetiminde özellikle kayıtlara ve gizliliğe erişimi kapsamalı
- İş ya da hizmet sözleşmelerinin profesyonel bağımsızlıklarını kısıtlayabilecek koşullar içermediğinden emin olmalı
- Sözleşme koşulları hakkında kuşku oluşması halinde yasal dayanak aranmalı ve yetkili makama uygun şekilde danışılmalı

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.5. Kayıtlar

- Uygun bir gizlilik ölçüsü içerisinde yeterli kayıt tutmalı
 - Çalışma ortamının izlemine ilişkin verileri
 - Kişisel verileri
 - İş riskleri ile ilgili öykü, mesleksel tehlikelere maruz kalma konusunda kişisel izlem ve uygunluk sertifikaları gibi iş sağlığı verilerini içermeli
- İşçilerin, çalışma ortamının izlemine ilişkin verilere ve kendi sağlık kayıtlarına erişimi sağlanmalı

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.6. Tıbbi Gizlilik

- **Bireysel tıbbi veriler iş yeri hekimi ya da iş yeri hemşiresinin sorumluluğu altında korunan gizli tıbbi dosyalara kaydedilmeli !!!!!**
- Tıbbi dosyaların erişimi, iletilmesi ve açıklanması, yerel düzeyde geçerli olan tıbbi veriler hakkında ulusal yasa ve yönetmeliklere ve sağlık profesyonelleri ile tıbbi meslek sahipleri için ilgili ulusal etik kurallara göre düzenlenmeli

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.7. Toplu Sağlık Verileri

- Korunmasız işçi gruplarının sağlığını ve güvenliğini koruma görevlerinde yardımcı olmak amacıyla, **işçi gruplarına ait !!!** bütün sağlık verileriyle ilgili bilgi açıklanabilir. Bu veriler kişisel bilgilerin paylaşımını içermez. Toplu halde bilgi paylaşımını içerir.
- **İş yaralanmaları ve meslek hastalıkları, ulusal yasalara ve yönetmeliklere göre yetkili makamlara bildirilmelidir.**

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.8. İSG Profesyonelleriyle İlişkiler

- İSG profesyonelleri, çalışanın sağlığı ile ilgili olmayan kişisel bilgileri araştırmamalıdır
- İşyeri hekimleri, **işçinin onayı ile** ve yalnızca söz konusu işçinin korunması, bakımı ya da sağlığının desteklenmesi amacıyla, işçinin kişisel hekiminden ya da hastane tıbbi personelinden daha fazla bilgi ve veri talebinde bulunabilir.

İSGB çalışmalarında etik faktörler

- İşyeri hekimi, çalışanın kişisel hekimini ya da hastane tıbbi personelini, yaptığı işlem ve gereken tıbbi bilginin ya da verinin amacı hakkında bilgilendirmelidir.
- İşyeri hekimi ya da hemşiresi, **eğer gerekliyse işçinin onayı ile** kişisel hekimine, işçinin sağlık durumu, risk oluşturan işteki tehlikeler, mesleksel riskler ve sorunlar hakkında bilgi verebilir.

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.9. Suistimale Mücadele

- Veri korumasında diğer İSG profesyonelleri ile işbirliği
- İSG profesyonelleri etik ilkelere aykırı olduğunu düşündükleri ilgili işlem ve uygulamaları tanımlamalı, değerlendirmeli ve bunlara dikkat çekmeli, gerektiğinde yetkili makamları haberdar etmelidir
 - İSG verilerinin kötü kullanımı
 - Bulguların gizlenmesi ya da alıkonması
 - Tıbbi gizliliğin ihlal edilmesi
 - Kayıtların korunmasında yetersizlik

İSGB çalışmalarında etik faktörler

1.10. Sosyal Taraflarla İlişkiler

- İş sağlığı profesyonelleri, **insan onuruna saygı göstermek** ve iş sağlığı uygulamasının kabul edilebilirliğini ve etkinliğini artırmak amacıyla, **tam bir profesyonel bağımsızlığın ve tıbbi gizliliğin korunmasını garanti etmenin** gerekliliği konusunda, işverenleri, işçileri ve temsilcileri bilinçlendirmelidir.

İSGB çalışmalarında etik faktörler

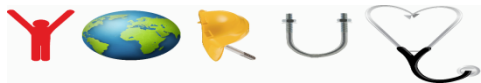
1.11. Etiği Destekleme ve Denetim

- Etik ilkelerin korunmasında işverenlerin, işçilerin ve onların örgütlerinin ve yetkili makamların desteğini ve işbirliğini istemelidirler
- Uygun standartların konulmuş olduğundan ve profesyonel olarak denetimine ilişkin bir program başlatmalıdırlar.

Bilgi ve Uzmanlık

2. Bilimsel ve teknik bilgi ile donanmalı,

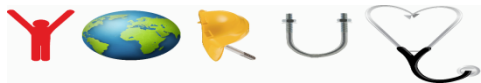
- Uygun politikalar
- Temiz teknolojilerin seçimi
- Mühendislik kontrol yöntemleri ve iş düzenlemeleri
- İşyerlerinin işçilere göre uyarlanması
- Çalışan ve yönetimle iletişim

Politika ve Program Geliştirilmesi

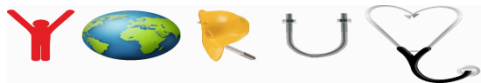
3. İş sağlığı profesyonelleri,
İşçilerin sağlığını etkileyebilecek risk etmenleri konusunda, yönetimi ve işçileri bilgilendirmelidir.

İşle ilgili tehlikelerin **risk değerlendirmesi**,
İşlerin ve işyerlerinin gereksinimlerine göre
uyarlanmış bir iş güvenliği ve sağlığı politikası ile bir
önleme programı oluşturulmasına yönlendirilmelidir.

Önleme ve Hızlı Hareket Etmenin Vurgulanması

- 4. * Basit ve uygulanabilir yöntemler seçilmeli
- * Önlemler uygulandıktan sonra etkinliği kontrol edilmeli
- * Uygulama ile ilgili kuşkular varsa derhal aksiyon alınmalı
- * Gerektiğinde diğer profesyonellere danışılmalı

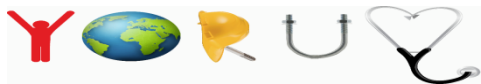
İyileştirici Eylemlerin İzlemi

5. İyileştirilmesinin reddedilmesi veya gönülsüzce karşılanması durumunda,

Olabildiğince hızla, uygun **üst düzey yönetim görevlisine**, ilgili sağlık koruma standartlarının uygulanmasının önemini vurgulamalı,

İşverenin işyerinde yasa ve yönetmelikleri uygulama yükümlülüğünü anımsatarak, **kaygılarını yazılı olarak açıkça dile getirmelidir.**

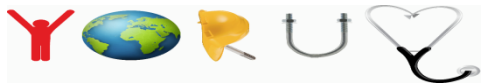
İlgili işçiler ve kuruluştaki temsilcilerini bilgilendirmelidir.

Güvenlik ve Sağlık Bilgileri

6. Gerçeęi gizlemeden ve önleyici yöntemleri vurgulayarak **tarafsız ve anlaşılır bir tarzda** bilgilendirilmelerine katkıda bulunmalı

İdari personel ve işçilerin sağlık ve güvenliği konusunda yeterli bilgi sağlanması ile ilgili olarak **işveren, işçiler ve temsilcileriyle işbirliği** yapmalıdır.

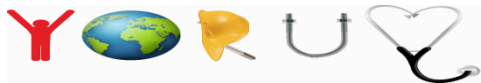

Ticari Sırlar

7. İş sağlığı profesyonelleri, etkinlikleri sırasında farkına varabilecekleri **endüstriyel ve ticari sırları açıklamamakla yükümlüdür.**

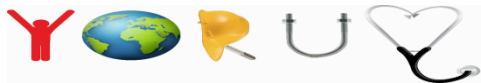
Bununla birlikte, işçilerin ve toplumun güvenlik ve sağlığını koruma açısından gerekli olan bilgileri de saklamamalıdır.

Sağlık İzlemi

8. İş sağlığının hedefleri, sağlık izleme yöntemleri ve işlemleri, bu konularda bilgilendirilmesi gereken işçilere öncelik verilmek üzere, açıkça tanımlanmalıdır.

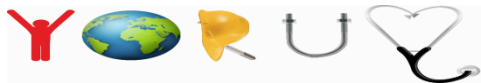
İzleme işçilerin onayı alınarak yürütülmelidir.

İşçiyi Bilgilendirme

9. Sağlık izlem sistemi içinde yürütülen muayenelerin sonuçları, ilgili işçilere açıklanmalıdır.

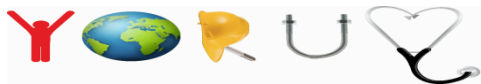
Belirli bir işe uygunluğun değerlendirmesi, işin gereklilikleri ve işçinin sağlığı hakkında yeterli bilgi temel alınarak gerçekleştirilmelidir.

İşvereni Bilgilendirme

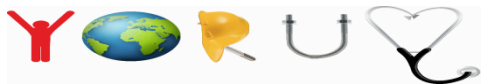
10. Mevzuatlarla saptanmış muayenelerin sonuçları, planlanan çalışma için uygunluk, iş ile ilgili veya mesleksel tehlikelere maruz kalmada tıbbi bakımdan gerekli sınırlamalarla ilgili konular, sadece yönetime aktarılmalıdır;

İşlerin ve çalışma koşullarının işçinin yeteneklerine göre uyarlanması gerektiği vurgulanmalıdır.

Üçüncü Kişilere Yönelik Tehlike

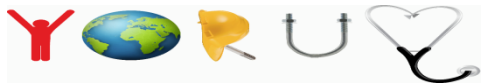
11. İşçinin sağlık durumunun ve yürütülen işin doğasının başkalarının güvenliğini tehlikeye sokma olasılığı varsa, işçi durumdan açık şekilde haberdar edilmelidir.

Biyolojik İzlem ve Araştırma

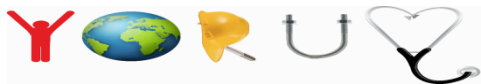
12. Biyolojik testler ve diğer araştırmalar, ilgili işçinin sağlığının korunması için, geçerlilik ve uygunluklarına, duyarlılık değerlerine göre seçilmelidir.

Olanaklı ve elverişli olduğunda, seçim daima ilgili işçinin sağlığına karşı hiçbir tehlike içermeyen yöntemlerden yana yapılmalıdır.

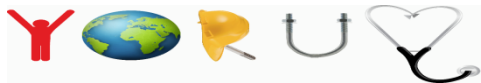
Sağlığın Desteklenmesi

13. İş sağlığı profesyonelleri,
Sağlık eğitimi,
Sağlığın desteklenmesi,
Sağlık taraması ve halk sağlığı programlarıyla
uğraşırken, tasarım ve uygulama aşamalarında, hem
işverenin hem de işçilerin katılımını istemelidirler.

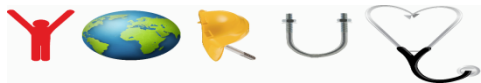
Toplumun ve Çevrenin Korunması

14. İş sağlığı profesyonelleri, toplum ve çevrenin korunmasına ilişkin rollerinin bilincinde olmalıdırlar.

Bilimsel Bilgiye Katkı

15. İş sağığı profesyonelleri, yeni ya da kuşkulanan iş tehlikelerinden bilimsel toplulukları, halk sağığı ve işçi sınıfı yetkililerini tarafsız olarak haberdar etmelidirler.

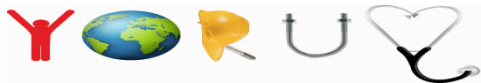

Kayıtlar

20. İş sağığı profesyonelleri, işletmedeki iş sağığı sorunlarını tanımlama amacıyla, uygun bir gizlilik ölçüsü içerisinde yeterli kayıt tutmalıdır.

Bu tür kayıtlar çalışma ortamının izlemine ilişkin verileri,

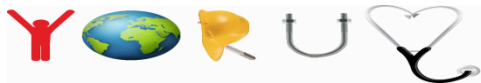
İş öyküsü gibi kişisel verileri ve iş riskleri ile ilgili öykü, mesleksel tehlikelere maruz kalma konusunda kişisel izlem ve uygunluk gibi iş sağığı verilerini içerir.

Tıbbi Gizlilik

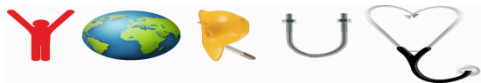
21. Bireysel tıbbi veriler ve tıbbi araştırma sonuçları, iş sağlığı hekimi ya da iş sağlığı hemşiresinin sorumluluğu altında korunan gizli tıbbi dosyalara kaydedilmelidir.

Tıbbi dosyaların erişimi, iletilmesi ve açıklanması, ilgili ulusal etik kurallara göre düzenlenir.

Toplu Sağlık Verileri

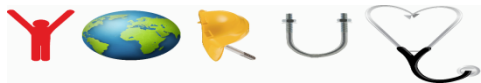
22. İř yaralanmaları ve meslek hastalıkları, ulusal yasalara ve yönetmeliklere göre yetkili makamlara bildirilmelidir.

Sağlık Profesyonelleriyle İlişkiler

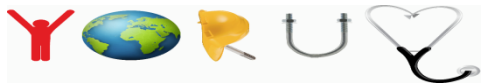
23. İş sağlığı profesyonelleri, işle veya tümüyle işgücünün sağlığıyla ilişkili olan; işçilerin sağlığının korunması, bakımı ya da desteklenmesi gibi konularla ilgili olmayan kişisel bilgileri araştırmamalıdır.

İş sağlığı hekimi ya da hemşiresi, eğer gerekliyse işçinin onayı ile kişisel hekimine, işçinin sağlık durumu, risk oluşturan işteki tehlikeler, mesleksen riskler ve sorunlar hakkında bilgi verebilir.

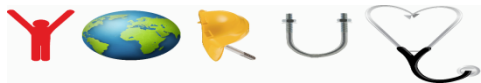
Suistimale Mücadele

24. İř sağlığı personeli, işçilerin sağlığı ve tıbbi verilerin gizliliğinin korunması konusunda, diğer iř sağlığı profesyonelleri ile işbirliği yapmalıdır.

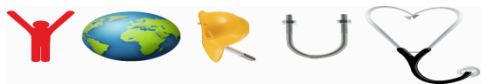
Sosyal Taraflarla İlişkiler

25. İş sağlığı profesyonelleri, insan onuruna saygı göstermek ve iş sağlığı uygulamasının etkinliğini artırmak amacıyla, tam bir profesyonel bağımsızlığın ve tıbbi gizliliğin korunmasını garanti etmenin gerekliliği konusunda, işverenleri, işçileri ve temsilcileri bilinçlendirmelidir.

Etđi Destekleme ve Denetim

26. İř sağlığı profesyonelleri, iř sağlığı uygulamasında en yüksek etik standardı uygulayabilmek için, işverenlerin, işçilerin ve onların örgütlerinin ve yetkili makamların desteğini ve işbirliğini istemelidirler.

SORULAR

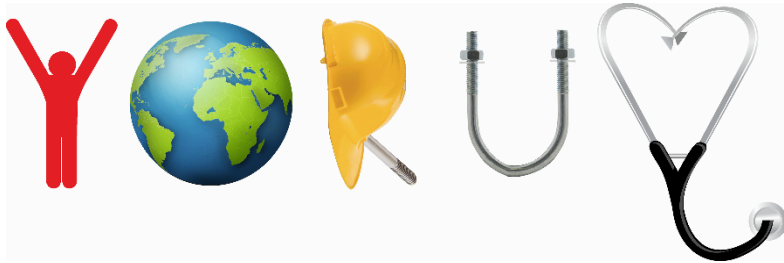

İLETİŞİM

Dr. Neşe Öztürk

0 533 344 14 18

Nese.denizden@gmail.com

AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

TEŞEKKÜRLER